

OBSAH

<i>Pravoslávny duchovný život</i>	3
<i>Čudotvorné ikony</i>	7
<i>Otázky a odpovede</i>	9
<i>Detská stránka</i>	11
<i>Rozhovory s duchovnými</i>	18
<i>Životy svätých</i>	21
<i>Akcie BPM</i>	22
<i>Panenskosť, čistota a zdržanlivosť</i>	26
<i>Užitočné pre dušu...</i>	28
<i>Recepty</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Dary na vydávanie Istiny

Bohuznáma 20,- €

Spasí Hóspodi!

Obálka: Modlitebníčka v Srbsku

Plagát - Ples 2013

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVII./2012*

šéfredaktor: *Peter Polakovič*
redaktori: *Alexander Haluška, Marcela Hvižďaková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, protodiakon Ján Husár, Tatiana Mihaličová, Radoslav Lupjan, Radka Baková, Miroslav Humenský*
pokladnička: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Peter Polakovič*
detská stránka: *Janka Kobanová, Lenka Kimáková*
redaktori pre distribúciu: *Ľuboš Omaska, Miroslav Pavlenko, Adriána Pavlenková*
korektúra: *prot. Peter Kormaník*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: *istina12@gmail.com*
IČO: 17075947**

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Pre-
osvietenosti Tichona, biskupa
komárňanskeho.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:*

*Bratstvo pravoslávnej
mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01,
Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

Cirkevne schválené.

*Redakcia si vyhradzuje právo upravovať
príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.*

ISSN 1335-6739

Číslo indexu: EV 3633/09.

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Prečo je Sväté Písmo dôležité? (II)

Dnešný svet nepraje tým, ktorí chcú svoj život prežiť podľa slov Svätého Písma, no dnešná doba, až na mnohé technické „vy-možnosti“, sa z pohľadu ľudskej existencie veľmi nelíši od dôb dávno či blízko minulých. V každom veku sa ľudia stretávali s radosťou, smútkom, svätosťou, hriechom, nádejou či zúfalstvom. A slová Svätého Písma zostanú aktuálne vždy, nikdy nebudú iné, ani nebudú nič iné ponúkať, iba to, čo je pre človeka prirodzené a vedúce k spáse. Preto i dnešný úryvok z diel svätých otcov, najmä však z diela sv. Jána Zlatoústeho, venujem potrebe a užitočnosti čítania a počúvania slov Svätého Písma.

Sväté Písmo má svoju presnú históriu, svoj počiatok a koniec, svoj presne vymedzený obsah, ku ktorému nemožno nič pridať ani odobrať (pozri Mt 5, 17-19). Aj v dobe sv. Jána Zlatoústeho boli ľudia, úplne podobní dnešným, ktorí mu dávali otázky napr.: Prečo vlastne máme Sväté Písmo? Prečo bolo Sväté Písmo dané človeku? Prečo nebolo dané hneď na počiatku, ale až po toľkých storočiach? Veď nebolo dané ani Adamovi, ani Noemovi alebo Abrahámovi, no až Mojžišovi. Ak by bolo také potrebné a užitočné pre človeka, prečo nám nebolo dané hneď od počiat-

ku? A ak ho nebolo treba dovtedy, prečo bolo dané práve vtedy, veď už ho možno nebolo treba a možno ani potom? Týmto ľudom svätý Ján odpovedá: Ó, aké pusté mudrovanie! Nijak neberie do úvahy, že ak je niečo prospešné neskôr, tak to netreba dať na počiatku. A ak je niečo dané na počiatku, tak to nemusí byť potrebné potom. Aj mlieko je veľmi prospešné, no nie vždy ho podávajú, ale najmä v detstve. Aj pevná potrava je dobrá, no nikto nám ju nedá hneď od začiatku, ale až vtedy, keď z detstva vyrastieme, keď nastane vhodný čas. Takže Písmo je nepotrebné? - môžeš sa opýtať. Nie! Písmo je vždy potrebné, užitočné a nevyhnutné. Prečo nám teda nebolo dané od počiatku? Preto, lebo Boh chcel učiť človeka nie prostredníctvom Písom, ale cez svoje skutky, t. j. cez svoje stvorenstvo. O tom píše aj apoštol Pavol, usvedčujúc pohanov: „*Veď to, čo je v Ňom neviditeľné - Jeho večnú moc a Božstvo -, možno od stvorenia sveta rozumom poznávať zo stvorených vecí; takže nemajú výhovorky*“ (Rim 1, 20). Pred Zákom, pokračuje svätý Ján, sa Boží muži zdokonaľovali nie cez Písma, pretože nemali písaný Zákon, no mali čisté zmysly posväcovaním sa vo Svätom Duchu a tak rozumeli Božej vôli a hovorili s Ním akoby tvárou v tvár. Taký bol Noe, Abrahám, Izák, Jakub, Jób i Mojžiš. No keďže ľudia vierou a čistotou poklesli a stali sa nehodnými učiť sa priamo od Svätého Du-

cha, ľudomilný Hospodin Boh dal ľuďom Písma, nech cez ne spoznávajú Jeho vôľu.

V skutočnosti, hovorí svätý Ján Zlatousta, by sme nepotrebovali Sväté Písmo, ale prirodzené by bolo viesť život tak čistý, aby našim dušiam miesto svätých kníh osožila blahodať Ducha a aby ako ono (Sväté Písmo) popísané černidlami, boli aj naše srdcia popísané Svätým Duchom. No keďže sme odvrhli takúto milosť, využívame, takpovediac druhú cestu. A že bola prvá cesta lepšia, to ukázal Boh aj slovom aj skutkom. S Noemom, Abra-

hámom a jeho potomkami, ako aj s Jóbom a Mojžišom, Boh rozprával nie prostredníctvom písmen, ale bezprostredne, pretože ich um nachádzal čistý. Keď však celý židovský národ

upadol do najhlbšej priepasti bezbožnosti, vtedy sa objavili písmeňná, dosky Zákona a poučenia prostredníctvom nich. Takto to bolo so svätými nielen v Starom Zákone, ale aj v Novom. Aj apoštolom Boh nedal nič napísané, ale prisľúbil namiesto písmen poslať blahodať Ducha: „Ten naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám

povedal“ (Jn 14, 26). A že takýto vzťah (bezprostredný) so svätými bol omnoho lepší, o tom hovorí aj prorok Jeremiáš: „*Hľa, prichádzajú dni, hovorí Hospodin, keď uzavriem s domom Izraela a s domom Judu novú zmluvu! Nie ako zmluvu, ktorú som uzavrel s ich otcami, keď som ich chytil za ruku, aby som ich vyviedol z Egypta. Tú moju zmluvu oni zrušili, hoci som im bol Hospodinom - hovorí Hospodin. Ale toto bude zmluva, ktorú po týchto dňoch uzavriem s domom Izraela - hovorí Hospodin. Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca. A budem im Bohom a oni budú*

mojím ľuďom“ (Jer 31, 31-33; por. Jn 6, 45). Potvrďuje to aj apoštol Pavol, ktorý hovorí: „*Ved' je zjavné, že ste Christov list, ktorý sme my vyhotovili, napísaný nie atramentom, ale Duchom*

živého Boha, nie na kamenných tabuliach, ale na živých tabuliach srdca“ (2Kor 3, 3). No keďže sa postupom času jedni vzdialili od správneho učenia, druhí od čistoty života a mravnosti, opäť sa objavila potreba písomného poučenia. Aké by to bolo, ak by sme aj tú druhú cestu zavrhlí? Isto, obchádzaním a nepoužívaním slov Svätého Písma,

priviedli by sme na seba ešte väčšie dopustenie. Aby sa tak nestalo, vniknime pozornejšie do jeho slov.

Mnohí dnešní ľudia, a medzi nimi aj pravoslávni kresťania, podávajú na vysvetlenie faktu, že vôbec nečítajú Sväté Písmo, iba výhovorky o nedostatku času, o nechápaní slov Svätého Písma, o zbytočnosti čítania a im podobné. Žiaden čas, hovorí svätý Ján Zlatoústý, nemôže byť prekážkou k čítaniu Svätého Písma - Božieho slova, veď čas bol daný človeku, aby ho rozumne usporiadal - na modlitbu, prácu, odpočinok. Slová o nechápaní slov Svätého Písma, pokračuje svätiteľ, sú mnohokrát iba výhovorkou a prikrytím lenivosti. Ako chceš pochopiť obsah Svätého Písma, ak ho nechceš ani len otvoriť a čítať z neho? Tak zober Písmo, prečítaj si z neho, pochopené si zapamätaj a nepochopené si prečítaj niekoľkokrát. Ak aj vtedy nebudeš schopný pochopiť prečítané, choď k múdrejšiemu, choď k učiteľovi, preber s ním nepochopené, hlavne preukáž veľké úsilie a horlivosť. A Hospodin Boh, vidiac, že sa snažíš a vynakladáš toľko námahy, aby si pochopil, neprehliadne tvoju neustálu snahu - ak ti to neobjasní človek, vtedy ti to On sám bezpochyby odkryje. Svätý Simeon Nový Bohoslov o tom hovorí: Oddávajte sa všetci čítaniu Svätého Písma a svätootcovských výkladov, pretože ich slová sú Božími slovami a nie ľudskými. Vkladajte ich do

srdca a dobre chráňte, pretože Božie slová sú slová života a ten, kto ich v sebe nosí a chráni, má večný život. Či nechceme večný život? Ak chceme, tak čítajme slová Svätého Písma. Veď človek sa nachádza v neustálom duchovnom zápase s nepriateľom a vždy dostáva úder, preto neustále potrebuje liek. Aj tvoja žena ťa dráždi, syn zlostí, sluha privodí hnev, nepriateľ strojí úklady, priateľ závidí, sused ohovára, spolupracovník podkladá nohu, sudca hrozí, biednosť ťa trápi, členovia rodiny ťa privádzajú k plaču, šťastie ťa uspokojuje a nešťastie ženie k zúfalstvu, zo všetkých strán ťa obklopujú veci a dôvody k hnev, k starostiam, k zúfalstvu a žiaľu, jedno k túžbe po sláve, druhé k pýche, jednoducho odvsadial mnoho striel. Preto naozaj potrebujeme všetky zbrane Svätého Písma. A tými zbraňami sú pre nás poučenia, ktorých je vo Svätom Písme veľmi veľa, stačí načrieť do nevyčerpatelného prameňa. Z každého príbehu Svätého Písma, hovorí svätý Ján Zlatoústý, je možné načerpať mnoho ponaučení. Je chybou, keď sa príbeh vysvetlí povrchné, keď sa z neho nepovyberajú všetky drahocenné ponaučenia, keď sa pozabudne na hoc iba len jedno. Aj vinohradník, zbierajúc plody svojej práce, neodíde dovtedy, pokiaľ nepozbiera všetky plody. No vinohrad, už raz pozbieraný, zostáva bez plodov a iba s listím, no so Svätým Písmom, tým duchovným vi-

nohradom, to tak zďaleka nie je. Aj keby sme pozbierali všetky viditeľné plody, aj tak v ňom zostane ešte mnoho užitočného. O príbehoch Svätého Písma už hovorili mnohí predtým mnou a budú hovoriť aj po mne, no aj tak sa nevyčerpá všetko jeho bohatstvo. Takú vlastnosť má toto bohatstvo - čím hlbšie budeš prenikať do jeho hĺbky, tým viac budú vyvieriť božské myšlienky. Písmo je ako nevysychajúci prameň. A pritom každé vysvetlenie Svätého Písma prináša poslucháčom útechu a povzbudenie. A to, že Sväté Písmo dáva pozorným útechu a povzbudenie spočíva v tom, že sa za každým jeho slovom od počiatku skrýva Božia láska k človeku a z nej prameniace chcenie spasť každého človeka. Čo viac, akú inú útechu či povzbudenie človek potrebuje k tomu, aby opätovoľ túto Jeho lásku a spasil sa? Všetko, čo Boh robí, je kvôli spásu človeka; iná pohnútku nejestvuje.

Svätý Ján Zlatoustý vo svojom diele vyzdvihuje ešte jeden aspekt, ktorý by mal každý čitateľ alebo poslucháč slov Svätého Písma mať. Ide o vieru. Hovorí, že čítanie Svätého Písma bez viery neprináša čitateľovi žiaden úžitok. Pretože ani Židia, ktorí vlastnia knihy Svätého Písma Starého Zákona, nie sú kvôli tomu svätí, naopak, usvedčuje ich to z nevery Bohu. Pre nich by bolo lepšie, keby ich nemali a nečítali. Viera je tou silou, ktorá nám pomáha k pochopeniu Božieho úmyslu

s nami, pomáha k poznaniu pravého významu Božích slov, pomáha k osvojeniu si Božích požiadaviek, pomáha tieto požiadavky zhmotniť do každodenných skutkov a pomáha prekonávať všetky úskalia tohto sveta na ceste k spásu. A takáto pravá a živá viera, podopretá každodenným čítaním či počúvaním slov Svätého Písma, nás pripraví byť dôstojnými Božieho Kráľovstva.

Preto sa netreba vyhybať slovám Svätého Písma, sú prameňom, nevyčerpatelným prameňom lásky, viery, nádeje, sily, povzbudení a ponaučení, lebo Písma sú poklady skryté vo svete a klenot ukrytý v Písmach je Isus Christos - Spasiteľ sveta.

Protodiakon ThDr. Ján Husár, PhD.

Použitá literatúra:

1. Sv. Ioan Zlatoust. Tvorenija. Uspensko-Počajevskaja lavra, 2005 (IX. beseda o sochách, t. II., s. 116-117; I. beseda na Mt, t. VII., s. 5-6; III. beseda o Lazarovi, t. I., s. 920-921; III. beseda o Lazarovi, t. I., s. 918; IV. beseda o Lazarovi, t. I., s. 934; VII. beseda o sochách, t. II., s. 101-103; I. beseda proti Židom, t. I., s. 756).

2. Psaltir v svjatootečeskom izjasneniji. Uspensko-Počajevskaja lavra, 1998, s. 4.

Ikona Božej Matky „Kalužskaja“

Čudotvornú ikonu Božej Matky Kalužskej našli v roku 1748 v dedinke Tiňkov v dome Vasilija Kondratjeviča Chitrovo. Dve dvorné dievčatá preberali v podkroví staré veci. Jedna z nich, Evdokija, ktorá mala nespútanú povahu, rozprávala ostré a neslušné reči. Vtedy medzi vecami náhodou objavila veľký balík hrubého plátna. Na plátne bola zobrazená žena v tmavom odeve s knihou v rukách. Keď druhé rozvážne dievča uvidelo portrét mnišky, pohrozilo Evdokiji hnevom igumeny. No ona odpovedala nadávkou a pľuvla jej do tváre. Vtedy dostala záchvat a spadla na zem v bezvedomí. Počas nasledujúcej noci sa rodičom Evdokije zjavila nebeská Kráľovná. Ona im povedala, ako sa ich dcéra rúhala a prikázala im, aby sa pomodlili moleben pred zneuctenou ikonou a pokropili ju svätenou vodou. Po molebne Evdokija ozdravela a statkár Chitrovo vzal čudotvornú ikonu do domu, aby sa jej ľudia mohli klaňať.

Veriaci prichádzajú k tejto ikone s prosbou o uzdravenie sa z hluchoty a iných chorôb uší.

Prvé sviatkovania tejto ikony Božej Matky je ustanovené na 18./31. júla ako pamiatka zbavenia sa cholery v roku 1748. Druhý sviatok je 2./15. septembra ako pa-

miatka zbavenia sa moru v roku 1771. Tretie sviatkovanie je 12./25. októbra, kedy sa spomína na zachranu od Francúzov v roku 1812. Štvrté sviatkovanie je ustanovené na prvú nedeľu Petropavlovského pôstu.

Modlitba:

Ó Presvjatája Divo, Máti Christá Bóha nášeho, dívnaja Caríce nebesé i zemlí! Vonmí mnohobolíznenomu vzdychániju serdec nášich; prízri s vysotý svjatýja Tvojéja na nas, s víroju i ľubóviju predstojášich préd čudotvórnoju Tvojéju ikónoju i so umilénijem moľáščichsja Tebí, Vladýčice! Ne predážď umaléniju Cérkov Pravoslávnuju, pomozí nám, Presvjatája Bohoródice, svjatootečeskiju pravoslávnuju víru do koncá dněj nášich neporóčno sochraníti, vo vsích zápovidech Hospódnich neuklónno chodíti i izbávi ný ot páhubnych duševrédnych učénij.

Na Tvojú, dívnaja Caríce nebesé i zemlí, mílosť upovájem rabí Tvojí: očisti umý náša ot hrichóvných pómyslov, dušévneho razslablénija, oburevánija strastěj, ot iskušénij, sobláznov i hrichopadénij; Tý bo jesí, Vladýčice, krípkoje pribížiščé hrišnikov kájuščichsja. Vozdvíhni nas iz hlubín hrichóvnjaja i ístinym pokájánijem orosí izsóchšaja serdcá náša, prosvití serdecnája oči náša k zríniu spasénija i preščénnych bisóvskoju prélestiju na pút právyj nastávi; vsjakoje d'ílo zlóje

i bohoprotrívnoje razruší, vsjákomu že bláhomu i bohohódnomu džlu naučí i spospišestvuj; vloží, Vladýčice, v serdcá naša dúch strácha Bóžija, dúch blahočestija, dúch krótosti, smirenija, terpínija, nezlobija; umjahčí zlája serdcá naša i zlýja bláhi sotvorí, nizposlí nam r é v n o s ť o spaséniji blížnich.

Vrazumí i naučí ný, o vse-mílostivaja Zastúpnice naša, káko bezhríšno chodíti po putí zemnáho sehó žitijá, jáko Tý, Presvjatája, vísi i víru našu, i upovánie naše vídiši,

Vladýčice míra! Skorbjáščich utíši, bídstvujuščim pomozí; sochraní ot molnijenósneho hróma, títvórnych vítr, lútych boľíznej, smertonósnyja jázvy, meždousóbnyja bráni, našestvija vrahóv inopleménných.

Presvjatája Bohoródice! Izbávi ný ot vnezápnyja i nasíľstvennyja smérti; vsím nám dáruj obraščénije na pút ístinnyj i christiánskuju končinu životá našeho, bezboľíznennu,

nepostýdnu, mírnu, Svjatých Tájin pričástnicu. Vo vrémja ischóda nášeho predstáni nám, Dívó Bohoródice, i izbávi ný ot vlásti bisóvskija, vzdúšnyh hórkich mytárstv i ohňá víčnaho. Skončávšimsja vnezápnoju smértiju mílostiva býti

Sýna Tvo-jehó umolí i o vsích usópšich, íže ne ímut sródnikov, o upokojéniji ích Sýna Tvo-jehó umolájuščich, Samá búdi neprestánnaja i téplaja molítvennica i chodátajica. Prestávlšijasja že v víri i pokajániji ot vrémennaho žitijá

sehó otcý, brátiju i sestry naša spodóbi Tvojím chodatájstvom vselítisja vo obítelech nebésnych so ánhely i so vsími svjatými, idíže ne prestajút hlási prázdnujuščich i rádostno slávjaščich Presvjatúju Trójicu, Otcá i Sýna i Svjatáho Dúcha, nýňi i prisno i vo víki vikóv. Amín.

Juliána Polakovičová

Otázka: „Aký dopad má na dušu človeka to, ak vedome prichádza na Eucharistiu bez vyspovedania sa z ťažkého hriechu?“

Odpoveď: „Odpoveď na túto otázku dáva apoštol Pavol, ktorý hovorí: „A tak vždy, keď jete tento chlieb a pijete tento kalich, zvestujete Hospodinovu smrť, kým nepríde. Kto by teda jedol tento chlieb alebo pil Hospodinov kalich nehodne, previní sa proti Hospodinovmu telu a krvi. Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha. Lebo kto je a pije nedôstojne, ten si je a pije odsúdenie, lebo nerozpoznáva Telo Hospodinovo. Preto je medzi vami veľa slabých a chorých a mnohí umierajú. Keby sme súdili sami seba, neboli by sme súdení“ (1Kor 11, 26-31).

Z uvedených slov vyplývajú pre nás veľmi dôležité pravdy. Prvou pravdou je, že nie je iba našou vecou, či prijímame, alebo nie. Nie! Keď prijímame Eucharistiu, okrem toho, že prijímame Christa, zvestujeme ľuďom aj pravdu, že Christos za nás zomrel, že si Jeho obeť vážime a že Christos príde k nám opäť pri svojom druhom príchode, čo s radosťou očakávame. Ak neprijímame Eucharistiu, zvestujeme, že je nám ľahostajné, že za nás Christos zomrel a že príde na Zem ešte raz. To zna-

mená, že ak prijímame, pomáhame k spásu seba aj druhým, keď neprijímame, škodíme silno seba aj druhým a vydávame zlé svedectvo.

Druhá pravda, ktorá vyplýva z uvedených slov apoštola Pavla, je, že vždy pred prijímaním Christovho Tela a Krvi máme „súdiť“ a „skúmať seba“, čiže premýšľať, aké hriechy sme urobili, prosiť o ich odpustenie a tieto hriechy aj vyspovedať pred kňazom na spovedi, aby sme neboli svojvoľnými a samozvanými pastiermi sami seba, ale aby sme sa nechali viesť v pokání tými, ktorých na túto službu povolal a ustanovil Isus Christos (Jn 20, 23). Človek nikdy nehreší len proti sebe, ale aj proti Bohu, Cirkvi a iným ľuďom. Preto je dobré sa nielen pomodliť Bohu a poprosiť odpustenie od tých, ktorým sme priamo ublížili, ale poprosiť o odpustenie aj Cirkev aspoň v osobe kňaza na spovedi, lebo Cirkev je naša duchovná rodina, ktorá trpí kvôli hriechom každého svojho člena.

Tretia pravda, ktorá vyplýva z vyššie uvedených slov, je, že ak sa na Eucharistiu nepripravíme dôstojne, čiže pokáním a úprimným želaním žiť lepšie a s Bohom, spáchame hriech proti Eucharistii, čiže proti Bohu, privedieme na seba odsúdenie, duchovnú ne-

moc a duchovnú smrť. Keď človek prijíma nedôstojne, alebo keď neprijíma vôbec (Jn 6, 53), rýchlo duchovne slabne, chorie a zomiera. Podľa cirkevných pravidiel k tomu, aby človek duchovne nezomieral, ale žil, má prijímať Christa minimálne raz za dva týždne. Samozrejme, prijímať možno aj častejšie, veď ak máme Christa naozaj radi, nikdy si nepoložíme otázku, koľko najmenej sa s Ním musíme stretnúť, ale budeme hľadať možnosti byť s Ním čo najviac.

Zo všetkého uvedeného vyplýva, že zatajenie hriechu na spovedi je prejavom pýchy a hriechom proti Cirkvi, kvôli ktorému človek prijíma nedôstojne. Tým si spôsobuje duchovné ochorenie a ak sa to

opakuje, tak postupne aj úplnú duchovnú smrť. Napraviť sa to dá iba tak, že človek úprimne pristúpi k spovedi, vyzná všetky svoje hriechy, aj tie, ktoré predtým zatajil, a začne žiť v pokání a dôstojnom Prijímaní milovaného Christa. Vyhýbanie sa spovedi alebo Eucharistii nič nevyrieši. Zriedkavým prijímaním sa ešte nikto nestal dôstojnejším prijímať. Jediná správna cesta je napraviť všetko pokáním, spoveďou, úprimnou snahou žiť čistým životom s Bohom a pravidelným prijímaním Tela a Krvi Christovej pre spásu a večný život.“

S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

Abrahámova obeta

Pán Boh dodržal svoj sľub. Sára porodila v určenom čase syna. Bola veľmi šťastná. Keď nadišiel čas dať synovi meno, pomenoval ho Abrahám Izákom, čo značí: „Smeje sa.“ To preto, lebo Sára povedala: „Radostný smiech mi spôsobil Boh, každý, kto o tom počuje, bude sa smiať so mnou. Ktože by si bol trúfal povedať Abrahámovi, že Sára bude ešte dožiť dieťa? A predsa som porodila v jeho vysokom veku.“ Izák rýchlo rástol a veselo šantil. Jedného dňa vyzrela Sára zo stanu a zbadala, že sa Izmael, Izákov starší nevlastný brat, posmieva Izákovi. Nahnevala sa. nechcela, aby sa aj Izmael stal raz ich dedičom. Bežala za Abrahámom a prosila ho, aby sa zbavil Izmaela a jeho matky Hagar. Abrahám zosmutnel a veľmi sa ho to dotklo. Hoci Izák bol tým sľúbeným synom, ktorého mu

Boh daroval ako zázrakom, no Izmael bol tiež jeho. Nechcel, aby sa mu niečo prihodilo. Boh Abraháma upokojil a ubezpečil ho: „Počúvni Sáru, budem Izmaela ochraňovať. Aj on sa raz stane otcom veľkého národa, lebo aj on je tvojím potomkom.“ Abrahám súhlasil, aby Hagar a Izmael odišli. Včas ráno naplnil vodou mech a zabalil trochu jedla. Podal ho Hagar a prikázal jej, aby aj so synom odišla a žila bez ochrany ich stanov. Hagar putovala so synom drsnou, suchou krajinou. Nevedeli, kam ísť. Slnko nemilosrdne páliło. Míňali sa im skoro všetky zásoby. Čo horšie, nemali už ani kvapku vody. Hagar vedela, že v sálavej horúčave dlho nevydrží. Izmael bol už veľmi slabý. Nevládali ďalej. Matka uložila Izmaela pod jeden z kríkov. Potom podišla a povedala: „Nemôžem sa prizerieť, ako mi dieťa umiera!“ Boh však počul chlapcov hlas. Povedal Hagar: „Neboj sa! Choď k synovi a ostaň s ním! Izmael nezomrie. Postarám sa oňho. Z jeho detí raz urobím veľký národ.“ Potom Boh otvoril Hagar oči. Neďaleko uvidela studňu. S vďakou naplnila mech až po okraj a podala ho Izmaelovi. Spoznala, že Boh je ešte stále s nimi a ochraňuje ich. Izák rýchlo rástol. Rodičia chlapca nadovšetko milovali. Zakaždým, keď ho Abrahám videl, spomenul si na vznešený Boží

prísľub, podľa ktorého mal Izák a jeho potomstvo priniesť celému svetu požehnanie. Jedného dňa povedal Pán Boh Abrahámovi: „Vezmi svojho jediného milovaného syna Izáka a obetuj mi ho na vrchu v krajine Mória!“ Abrahám nechápal, prečo to Boh od neho žiada. Miloval Izáka celým svojím srdcom a dal by aj vlastný život, aby ho zachránil. No zároveň sa naučil, že poslúchať Boha je vždy to najlepšie. Pevne veril, že Boh predsa len splní svoj sľub. Abrahámmovi nedalo srdce, aby rozpovedal Säre čo Boh od neho žiada. Zavčas rána Izáka zobudil, s dvoma sluhami a fažným oslom sa vydali na cestu do krajiny Mória. Na tretí deň Abrahám zazrel vrch, ktorý vyvolil Pán. Rozkázal sluhom, aby ho aj s oslom počkali. Potom s Izákom pomaly

vystupovali hore svahom. Izák niesol drevo a Abrahám ostrý nôž a oheň. „Drevo a oheň máme, ale kde je baránok na zápalnú obeť?“ spytoval sa Izák. Abrahámovi pukalo srdce, no odvetil pokojne: „O to sa postará Boh, syn môj.“ Ab-

rahám postavil na kopci zo skál oltár a poukladal naň drevo. Izákovi zrazu svitlo a pochopil krutú pravdu. Otec ho zdvihol na oltár, zviazal mu ruky a nohy. Práve dvíhal nôž, aby Izáka zabil, keď Boh zvolal: zadrž Abrahám! Neubližuj chlapcovi. Teraz už vidím, že mi veríš a miluješ ma. Neušetril by si ani vlastného syna! Abrahámovi vypadol nôž z ruky. Na chvíľu nemohol uveriť, že je to pravda. Izák bol zachránený! Trasúc sa rozviazal Izáka. Teraz už vedel, že Boh nikdy neprijme ľudskú obeť, ako ju prinášali Kanaánčania svojim bohom. Zdvihol oči a zazrel barana, ktorý sa svojimi zahnutými rohmi zakliesnil v kríkoch. Zaklal ho a plný vďaky ho obetoval Bohu.

Janka Kobanová

Milé deti! Prišiel nám ďalší mesiac a my sme nelenili a vymysleli sme pre Vás úlohy, pri ktorých si precvičíte hlavičku, ale aj ručičky.

1. V tejto úlohe si precvičíte hlavičku. Písmenká sa nám rozutekali a keď sa vrátili, nepamätali si, ktoré kde stáli. Skúste ich usporiadať na správne miesto.

1	2	3	4	5	6

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

6	13	1	18	10	23	8	26	21	7
V	A	P	B	S	Ó	R	C	O	P

12	2	20	14	17	24	3	27	22	15
J	O	H	T	A	D	K	Y	R	Ý

25	9	19	16	4	11	5
I	E	O	J	R	V	Ó

2. V tejto úlohe si otestujeme Vašu šikovnosť. Ku každej ikonke priradíte správny sviatok.

1. Uspénije Presvjatýja Bohoródicy
2. Roždestvó Presvjatýja Bohoródicy
3. Pokrýv Presvjatýja Bohoródicy
4. Vchód vo chrám Presvjatýja Bohoródicy

3. Tak ako v každom čísle časopisu Istina, aj v tomto je pre Vás pripravená Ikonka sviatku, ktorú si vymaľujte.

Ш

ш

[š]

Ш

ш

ШЕСТОΨΑΛΜΙΕ

Šestopsálmije

(hexapsalon, šesť žalmov, ktoré sa čítajú na začiatku utrene)

ШЕСТОДНѢВЪ – šestoďnév (hexameron – šesť dní – kniha o stvorení sveta za šesť dní)

ШЕСТОКРЫЛАТЫЙ -

- šestokrylátyj
(pomenovanie pre anjelov/serafínov so šiestimi krídlami)

ШЕСТУЮАТИ -

- šestvovati
(kráčať, ísť, cestovať)

Шестю ѿ честныхъ
постѡвъ седмицѣ, оусѣрднѡ
начинающе, гдѣи
предпразднственное пѣніе вѣи
принесѣмъ вѣрни: градѣщемъ
во славу, сілю бжества во
іерусалимъ, оумертвѣти
смерть. тѣмже оуготѡвимъ
блгочестнѡ побѣдныа
ѡбразы, вѣтви
добродѣтельныа, ѡсѣнна
вѡпѡюще творцѣ всѣхъ.

Šestúju ot čestných postův sedmícu, usérdno načínájušče,
Hospódevi předprázdňstvennoje pínije váij přinesém vírníji:
hrjadúščemu vo slávi, síloju Božestvá vo Jerusalím, umertvíti
smérť. Tímže uhotóvim blahočéstno pobídnyja óbrazy, vítvi
dobrodítelnyja, osánna vopijúšče Tvorců vsích.

Horlivo začínajúc šiesty z týždňov vzácnych pôstov, prinesme,
verní, predsviatočnú pieseň paliem Pánovi, prichádzajúcemu
v sláve do Jeruzalema mocou Božstva usmrťiť smrť: preto
pripravme zbožne predobrazy víťazstva, ratolesti cnosti,
spievajúc hosanna Stvoriteľovi všetkého.

Pripravila: Tatiana Mihaličová

Rozhovor s jerejom Dušanom Nikodímom Tomkom, správcom cirkevnej obce Nižná Rybnica a Blatné Remety

Na samom začiatku dovoľm – som pravoslávny kňazom michalovsko-košickej eparchie, v súčasnosti pôsobiacim ako správca cirkevných obcí Nižná Rybnica a Blatné Remety. Niektorí ma môžu tiež registrovať z nášho eparchiálneho periodika PRA-MEŇ, ktorý sa s Božou pomocou už pár rokov snažím viesť.

Otázka: Aká bola Vaša cesta ku kňazstvu?

Odpoveď: Otázka ľahká, no zároveň komplikovaná, tak ako bola aj moja cesta k tomu, že dnes som pravoslávny kňazom. Skutočné táto cesta sa zdala jasnou a priamou a všetko zapadalo do skladačky, ktorá mala svoj počiatok už v detských rokoch (mohol som mať asi 10 rokov) a mala byť završená splnením sna či túžby slúžiť Bohu a ľuďom v kňazskom povolání. Všetko išlo, ako sa vraší, „tak ako malo“. Preleteli roky na gymnázium, prišli teologické štúdiá v zahraničí (Poľsko) a zrazu sa jedného dňa všetko skomplikovalo a môžem rovno povedať – celý svet, na ktorom som do toho času fungoval, sa mi obrátil

naruby. Čo spôsobilo tento zvrät? Vlastne to, že som spoznal Pravoslávie.

Verím, že viacerých teraz napadla otázka: „Na teologických štúdiách spoznal Pravoslávie, a to mu tak skomplikovalo život?“

Presne tak. Možno by to bolo ozaj divné, keby to hovoril niekto iný. Ale ja som bol „zapálený“ gréckokatolíkom, študent teológie na katolíckych školách v zahraničí, ktorý sa tam pripravoval na prijatie kňazstva. Ako dokáže poznanie pravdy Pravoslavia, ktoré nakoniec dovedie k rozhodnutiu stať sa pravoslávny, obrátiť život naruby (vo všetkých jeho aspektoch, počnúc sám sebou, rodinnými vzťahmi atď.) sa mi zdá, že dokáže plne pochopiť ten, čo niečo podobné sám zažil. Bolo by to ozaj na dlhé rozprávanie... Ale podstatná vec, že každý deň ďakujem Hospodu Bohu, že mi dal vtedy síl toto rozhodnutie urobiť. Keď sa ohliadnem za sebou, a je to už pekných 13 rokov, a vidím ďalších, počnúc mojou rodinkou, príbuznými i ľuďmi zo širšieho okolia, ktorým aj toto moje rozhodnutie pootvorilo cestu k Pravoslaviu a v pravoslávnej viere našli nové „naštartovanie sa“ a nový zmysel svojho života, to len zohreje pri srdci, a skutočne v radosti človek musí chváliť Hospoda, ako prečudesne dokáže riadiť naše cesty.

Otázka: Bolo niečo alebo niekto, čo napomohlo k tomu, že ste sa dostali k Pravoslávniu?

Odpoveď: Tých faktorov bolo viac, počnúc takými vonkajšími, keďže som bol v cudzom prostredí, ktoré žilo aj inou duchovnosťou, ktorá mi bola veľmi cudzia.

C h ý b a l o mi niečo „naše“ - služby, obrady „našej ruskej viery“. Od detstva som bol vychovaný práve na tom, že sme „ruskej viery“. Ďalšie detaily, ktoré som objavil až neskôr, sa doma neriešili. Nedá sa zabudnúť z tohto obdobia „môjho hľadania cesty k Pravoslávniu“ na „tajné“ návštevy krakovskej cirkvi, keď v čase vychádzok, ktoré sme mali v seminári, som sa snažil dostať na nejakú pravoslávnu bohoslužbu. Tak pomaly, v tomto chráme, v šere sviečok, sa rodila túžba po tom, čo od začiatku, kedy som prvýkrát vstúpil do pravoslávneho chrámu v Kra-

kove, a čítal sa práve Kánon prepod. Andreja Krétskeho, sa zdalo byť mojím. Začal som študovať, hľadať pravoslávne materiály, porovnávať, a každým dňom som bol viac presvedčený, že to, po čom som túžil, je správne. Len stále chýbala sila - milosť urobiť

to zásadné rozhodnutie. Ako hovorí sv. Ambrozij Milánsky, „Boh sám si nájde toho, kto Ho hľadá“. A tak aj do mojej cesty poslal Boh človeka, ktorý stál na začiatku môjho rozhodnutia pre Pravoslávie. Bola to profesorka cirkevnej slovančiny a východnej spirituality, dcéra dlhoročného krakovského pravoslávneho kňaza Eugeniusza Lachockiego, pani Halina Lachocká (dnes mátuška Jeudokija, žijúca v skýte sv. kňažnej Jelisavety neďaleko Hajnówky v Poľsku). Ona a jej rodina boli prvými, ktorí mi pomáhali na ceste k prijatiu Pravoslávia. Stále

boli ochotní vypočuť, vysvetliť, ale hlavne podporiť modlitbou a táto naša modlitebná „družba“ ostala dodnes. Vlastne im, popri rodičom a starým rodičom, ktorí ma vychovali vo viere, patrí poďakovanie, že mi pomohli pootvoriť dvere k Pravosláviiu, a že dnes ako pravoslávny kňaz môžem aj týmto mojím príbehom svedčiť, že Pravoslávie aj dnes má mocný potenciál osloviť ľudí hľadajúcich, a verte, je ich čím ďalej tým viac, a ponúknuť im zo svojho bohatstva.

Otázka: Pôsobíte v súčasnosti v Nižnej Rybnici, kde je uložená veľká svätyňa. Môžete nám ju trochu priblížiť?

Odpoveď: V nižno - rybnickom chráme je už od 2008. roku uložená kópia divotvornej ikony Klokočovskej Bohorodičky a od toho času sa tu začína nanovo obnovovať úcta ikone Božej Matky, ktorá je veľmi blízko zviazaná s našim regiónom – časťou Zemplína pod Vihorlatom. Počiatok tradície sa viaže k zázračnej udalosti v obci Klokočov, kedy v roku 1670 pri mocensko-politických nepokojoch, ktorými sa zmietal náš kraj, začala ešte vtedy v pravoslávnej drevenej cerkovke slziť ikona Presvätej Bohorodičky. Samotná ikona mala takisto svoju pohnutú históriu. Originál tejto ikony sa stratil, a posledné informácie o nej končia na viedenskom cisárskom dvore. Keďže náš národ stá-

le mal vo veľkej úcte Božiu Matku, prichádzal i do Klokočova, aby Jej mohol ďakovať za preukázané milosti a prosil Ju vo svojich biedach, a Matka Božia bola stále blízko. Dnes sa z Klokočova pravoslávni vytratilí, a takisto nemáme prístup k chrámu, ktorý je vo vlastníctve uniatskej cirkvi, ale to nezabránilo tomu, aby sa mohla obnoviť úcta pravoslávnych veriacich k ikone Matky Božej Klokočovskej, ktorá tu v kraji pod Vihorlatom už vyše 300 rokov rozprestiera svoj omofor nad svojimi diatkami. Kópia ikony, ktorá je uložená v našom chráme, bola s požehnaním vladyku Juraja napísaná v gréckom Solúne a uložená v rybnickom chráme, ktorý sa stal pútnickým miestom Michalovsko-košickej eparchie. Pred touto milostivou ikonou sa pravidelne slúžia bohoslužby s prosbami v rôznych našich biedach, a za ten krátky čas mojej služby pri tejto svätyni môžem iba svedčiť, že skutočne „predivný dokáže byť Boh vo svojich svätých“ a hojne vylieva svoju milosť na všetkých, ktorí idú k Nemu s vierou.

Na samotný záver všetkým čitateľom ISTINY prajem od stôp ikony Klokočovskej Božej Matky veľa Božích milostí a Jej ochranu na každom kroku života, a srdečne pozývam k Jej ikone do nášho chrámu.

Pripravil Miroslav

Svätý apoštol Filip, deň pamiatky 11. október

Svätý apoštol Filip pochádzal z Cézarey Palestínskej. Vstúpil do manželstva, kde sa mu narodili štyri dcéry prorokyne. Potom bol svätými apoštolmi vyvolený na diakonskú službu a rukopoložený spolu so svätým prvomučenikom a archidiakonom Štefanom. Ochotne slúžil svätým, starajúc sa o núdznych a vdovy. Po usmrtení svätého Štefana, keď nastalo prenasledovanie Jeruzalemskej cirkvi a všetci, okrem dvanástich apoštolov, sa rozprchli po krajoch Judey a Samárie, prišiel svätý Filip do Samárie, ohlasoval Christa a celý národ jednotomyseľne načúval jeho slovám, lebo potvrdzoval svoju zvesť mnohými divmi, uzdravujúc každý neduh

a vyhánajúc zlých duchov, ktorí vychádzajú z ľudí, kričali mocným hlasom. A mali v tom meste z Filipa veľkú radosť, lebo jeho príchodom sa tí, ktorí prijímali jeho zvesť a uverili v pravého Mesiáša, uzdravovali nielen od telesných, ale aj duševných neduhov. Bol tu istý podivuhodný a ctený čarodejník menom Šimon, ktorý svojimi čarodejníckymi skutkami udivoval celú Samáriu a všetci si ho ctili ako niekoho veľkého

(mocného; významného; nadľudského, t.j. nadčloveka). Tento, keď videl väčšie Božie zázraky, ktoré sa diali Filipovými rukami, a keď počul jeho blahú zvesť o Božom kráľovstve a o mene Isusa Christa, uveril a dal sa s ostatnými pokrstiť. Raz sa Filipovi zjavil Hospodinov anjel a prikázal mu ísť na juh, na cestu, ktorá vedie z Jeruzalema do Gazy. Idúc tam, stretol muža, Etiópčana, eunucha etiópskej kráľovnej Kandáky, ktorý sa bol v Jeruzaleme pokloniť Bohu a vracal sa do Gazy, ktorú spravoval, ako sedí na voze a číta prorocké spisy. Tohto apoštol poučil vo viere v nášho Pána Isusa Christa a pokrstil ho na ceste. Po krste bol anjelom uchvátený a zanesený do Azotu, kde prechádzajúc mestá ohlasoval Božie slovo. Tak prišiel do Cézarey, kde mal svoj

dom a kde aj nejaký čas požíal so svojimi štyrmi dcérami, ktoré boli panny a prorokyne. Potom sa vrátil späť do Jeruzalema, kde ho svätí apoštoli vysvätili za biskupa a poslali kázať Evanjelium do Trállie Ázijskej. Tu mnohých obrátil ku Christu i pokrstil, a učiac veľké divy, v hlbokkej starobe odišiel k Hospodinovi.

Z Cirkevno-slovan-
ských životov svätých

preložil o. Peter Dobrík

Detský tábor na Ukrajine

V dňoch 18. až 29. 7. 2012 sme sa zúčastnili na detskom tábore, ktorý organizovala Pravoslávna cirkevná obec Pstriná s o. Michalom Rošičom. Cestovali sme spolu s otcom Serafímom z Hodonína aj s deťmi z jeho cirkevnej obce. Tábor na Ukrajine bol pod záštitou Luckej a Volinskej eparchie a metropolitu Nifonta pod názvom **Стежина добра** (chodník dobra), ktorý sa nachádza pri Staroselskom ženskom monastieri, asi 45 km od mesta Luck.

Hneď po príchode nás o. archidiakon Nifont spolu s deťmi srdečne privítali a zaspievali nám táborovú hymnu, nasledovalo rozdelenie detí do štyroch skupín podľa veku.

Samozrejme, zo začiatku mali deti problém s jazykovou bariérou a preto bol do každej skupiny rozdelený aj jeden slovenský tlmočník, ale po dvoch, troch dňoch si deti rozumeli aj bez našej pomoci. Začali vznikať nové priateľstvá hlavne v medzinárodnej sfére a to hlavne vďaka tomu, že deti boli pomiešané v skupinách aj v izbách. Každý deň bol pre deti nachystaný bohatý program, naučili sa mnoho nového, rozvíjali svoju fantáziu pri pripravovaní scénok alebo vyrábaní krížov z prírodných materiálov alebo každý deň pri „master klasoch“, kde ich učili zhotovovať mnoho zaujímavých vecí, ktoré si

deti mohli odniesť domov ako suveníry. Najaktívnejším dňom bol deň olympijských hier, kde všetci s napätím očakávali výsledok futbalového zápasu. Po olympijských hrách dostali deti prekvapenie v podobe cirkusu.

Svojou návštevou potešil deti aj metropolita Nifont, ktorý priniesol deťom darčeky v podobe tričiek a kníh, ktoré deťom rozdal, nasledovala debata s metropolitom, kde metropolita najprv vyrozprával deťom svoj príbeh, ako sa stal kňazom a neskôr biskupom, potom mu deti dávali otázky, ktoré ich zaujímali a metropolita im na nich bez problémov odpovedal aj s humorom. Počas tábora nás prijala aj matuška Sofia, predstavená Novoselského monastiera, ktorá tiež deťom rozdala darčeky, chlapcom čiapky a dievčatám šatky. Na konci tábora sa všetci vedúci rozlúčili s deťmi a popriali im mnoho dobrého do budúceho života. Deťom sa rozдали diplomy za aktivity, na ktorých sa zúčastnili, a od o. Michala Rošiča dostali na pamiatku odznaky a trička s logom. Nastalo lúčenie, slzy a vymieňanie si kontaktov. Zhrnúť dva týždne plné hier, zábavy, vystúpení a hlavne toho, ako sa vytvorili nové priateľstvá, je ťažké v pár riadkoch. Dúfam, že budúci rok sa znova zúčastníme na tábore **Стежина добра**, ale už vo väčšom Česko-Slovenskom počte.

Matúš Rošič

IV. celoukrajinská konferencia hláv a predstaviteľov eparchiálnych oddelení zaoberajúcich sa prácou s mládežou

Spožehnaním blaženejšieho metropolitu kyjevského a celej Ukrajiny Vladimíra v predmestí Sevastopoľa Balaklave (Krym - Ukrajina) sa konala v dňoch 16. až 18. októbra 2012 IV. celoukrajinská konferencia hláv a predstaviteľov eparchiálnych oddelení zaoberajúcich sa prácou s mládežou.

Na IV. konferencii sa zúčastnilo vyše 140 delegátov zo všetkých eparchií Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi a tiež hostí z Ruska, Bieloruska a Slovenska.

Veľká česť participovať na tejto konferencii pripadla aj Bratstvu pravoslávnej mládeže na Slovensku - Syndesmos v zastúpení archidiakona Matúša Spišáka, ktorý s požehnaním vysokopreosviateného Juraja, arcibiskupa michalovsko-košického, bol účastný na tomto mládežníckom stretnutí.

Všetko sa to začalo Božskou liturgiou v Sväto-Vladimírskom sobore v štvrti mesta Sevastopol' - Chersones, ktorú viedol vikár Kyjevskej metropolie preosvietení Iona, biskup obuchovský. Spolu s ním slúžilo liturgiu mnohopočetné duchovenstvo - účastníci konferencie.

Ceremoniál otvorenia konferencie sa konal v kino pavilóne múzea v Sevastopoli. Bolo prečítané oficiálne poslanie a pozdravné slovo blaženejšieho metropolitu kyjevského a celej Ukrajiny Vladimíra. Ďalej so svojimi príhovormi vystúpili: vysokopreosvietení Lazar, metropolita simferopoľský a krymský, preosvietení Iona, biskup obuchovský, spolupracovník synodálneho oddelenia práce s mládežou Moskovského patriarchátu Lia Smirnova, archimandri-

ta Ioasaf (Peretiaľko), igumen Valerián (Golovčenko), archidiakon Matúš Spišák (BPM - Syndesmos) a iní.

Po oficiálnom otvorení pokračovala konferencia v Balaklave, kde prednášajúci predstavili svoju prácu s mládežou. Vystúpili s referátmi a projektmi, ako sú: plán objavenia nadaných detí a podpora talentovanej mládeže, aktuálny problém dialógu s dnešnou mládežou, súčasné metódy zapojenia mládeže do sociálnej práce, vplyv náboženskej kultúry na formovanie vlastnej identity v detskom veku, praktické aspekty dialógu s mládežou - najrozšírenejšie omyly, výsledok vývoja biomedicínskych náuk a praxe pre našu generáciu a mnoho ďalších veľmi zaujímavých prednášok.

So svojim referátom vystúpil aj diakon Matúš, ktorý priblížil prítomným prácu BPM na Slovensku. Dotkol sa štruktúry a vedenia Bratstva, jeho organizovaných akcií, problémov, s ktorými sa mládež stretáva pri svojej práci, financovaní BPM a výučby náboženskej výchovy na školách. V závere odovzdal

srdečné pozdravy od vedenia Bratstva a vyslovil pranie, aby dobré vzťahy medzi ukrajinskou pravoslávnu mládežou a BPM na Slovensku sa naďalej prehlbovali. Vladykovi Ionovi bola odovzdaná od BPM na Slovensku ikona príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu.

„Ikona svedčí o duchovnej spätosti medzi miestom konania konferencie a našim územím, pretože svätí vierozvestci práve na Kryme objavili sväté ostatky Klimenta Rímskeho“, podotkol diakon Matúš.

V závere 3. dňa nasledovala slávnostná večera s vyhodnotením konferencie. Každý zástupca eparchie (aj BPM na Slovensku) predniesol záverečné slovo, v ktorom mnohokrát padli poďakovania za organizáciu tak významnej mládežníckej konferencie.

Poďakovanie za účasť na tomto stretnutí patrí mládežníckemu bratstvu Mukačevskej eparchie, ktoré sa vo veľkej miere pričínilo o to, že BPM na Slovensku nechýbalo na tejto seanse.

Archidiakon Matúš Spišák

Septembrové stretnutie mládežníkov

V typicky jesennom počasí sme sa stretli 12. septembra 2012 na našom ďalšom stretnutí v mládežníckom dome v Choňkovciach. Z tváří nás všetkých sme mohli čítať radosť zo vzájomného stretnutia, ale i napätie a trému, nakoľko večerný program bol práve v réžii mládežníkov.

Naše dievčence Juki, Tína, Kaťa, Majka a Baška si pre nás pripravili krásne prezentácie zo života svätých mučeníkov. Začali sme prezentáciou o našich miestnych svätcoch, sv. mučeníčke Ľudmile a sv. muče-

níkovi Václavovi, ktorí sú nám veľmi blízki. Dozvedeli sme sa mnoho hlbokých myšlienok o zázrakoch a prejavoch svätosti z ich života. Nasledujúci citlivý príbeh o svätej Viere, Nádeji, Láske a ich matke Sofii nás všetkých chytil za srdce. Nie nadarmo sú nositeľkami mien vzácných kresťanských princípov a cností.

Životom svätej veľkomučeníčky Kataríny nás previedli dievčatá

v precízne pripravenej prezentácii plnej obrázkov a informácií. So zatajeným dychom sme počúvali i príbehy zo života svätej Barbory. Obdivovali sme krásu a múdrosť oboch svätých žien a zamýšľali sa nad ich odvahou položiť i život za svojho Ženícha – Isusa Christa.

Večer bol obohatený ukážkou mnohých typov ikon spomínaných svätcov, literatúrou či kópiou prsteňa sv. Kataríny z monastiera na hore Sinaj.

Dobre naladení sme si pred spaním zmerali sily v rôznych hrách, Matúš a Vlado zahrali naše obľúbené piesne, spoločne sme si zaspievali a po večerných modlitbách sa každý pobral do svojej „ríše snov“.

Druhý deň bol venovaný aktuálnej téme „Rodina“. Tešili sme sa na besedu s o. Bohuslavom. Porozprával nám o dôležitosti modlitby, zachovaní čistoty tela i duše a trpezlivosti vo výbere svojho životného partnera i pri výchove detí. Zahrnuli sme ho otázkami, na ktoré sme spoločne hľadali odpoveď.

Krásny pohodový deň sme ukončili chutným obedom, už osvedčeným pravým kotlíkovým gulášom. Ujo kuchár opäť nesklamal.

Ďakujeme Hospodu Bohu za krásny požehnaný čas, ktorý sa naplnil podľa našich predstáv a očakávaní. Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k príjemnému stretnutiu mladých pravoslávnych ľudí.

**Mládežnícka skupina
sv. Vladimíra, Sobrance**

Cudzoložstvo

Siedme prikázanie nescudzoložíš ochraňuje manželstvo. Nikto nemá právo ani len vo svojej mysli povstať proti manželstvu, lebo to, čo Boh spojil, to nech človek nerozlučuje (Mt 19, 6). Či už muž alebo žena vykonal cudzoložstvo, tým priamo spôsobil nešťastie v rodine. Keď muž nechá svoju ženu, deti a začne žiť s milenkou, ničí v prvom rade sám seba. Ale nie len seba, ale aj svoju ženu, lebo muž a žena boli jedno telo, a tak i ona prežíva trápenie. A aj ich deti sú trstené za hriechy svojich rodičov, no nielen deti, ale aj ich deti až do tretieho či štvrtého pokolenia. Vidíme, že päť minútová slasť (rozkoš) jedného človeka spôsobí tragédiu pre celú rodinu. Sme povinní chrániť sa proti takýmto pokušeniam. Preto nám nie je na úžitok pozeráť po iných ľuďoch, čítať a pozeráť nevhodné časopisy či filmy, lebo tým sa sami zbytočne pokúšame.

U kresťanského manželstva je základom vzťahov viera a láska. Pri takomto základe muž a žena si budú chrániť vernosť, dôstojnosť a budú oddaní jeden druhému. Pri takto chápanom manželstve nemôže dôjsť k nevere, od ktorej nás chráni Isus Christos slovami: „Počuli ste, že bolo povedané: Nescudzoložíš! Ale ja vám hovorím: každý, kto žiadostivo poze-

rá na ženu, už scudzoložil s ňou v srdci“ (Mt 5, 27 – 28).

Svätý Efrém Sýrsky dáva radu, ako v sebe nepestovať hriech cudzoložstva: „Cudzoložstvo zo seba vykorení len ten, kto svoje oči upriamuje k zemi a dušu k Hospodu.“

Manželstvo neslúži na to, aby si človek uspokojoval telesné túžby. Manželstvo bolo stvorené Bohom na pokračovanie ľudského rodu, pre vzrastanie lásky medzi ľuďmi, aby sa učili pokore jeden pred druhým, jeden druhému pomáhali a navzájom sa privádzali do Kráľovstva nebeského. Preto manželstvo nie je boj a súperenie o to, kto bude prvý a bude rozkazovať a vládnuť nad tým druhým, ako to je bežné v súčasnosti, ale, naopak, manželstvo je „súperenie“, kto komu viac posluží a kto prinesie pre toho druhému viac obetí.

Svätý Ján Zlatoústý povedal: Cudzoložstvo narúša pravidlá manželstva, ničí dobré rodenie detí, roztrháva rodinné vzťahy a rozbíja celý ľudský život. A ďalej dodáva: „Keď sa muž obracia srdcom k inej, jeho duša sa rozdeľuje a je ovládaná samým diablom a naplňa svoj dom rôznym trápením. A keď sa i žena zaujíma podobným mučením, tak to všetko smeruje až na samé dno.“ Šťastie v manželskom živote dostávajú iba tí, ktorí spĺňajú Božie prikázania a prístupujú

k manželstvu ako ku svätej tajine Cirkvi.

O tom, ako Boh ochraňuje ľudí, ktorí mu chcú verne slúžiť a žiť v zdržanlivosti a čistote podľa Jeho prikázaní, hovorí aj tento príbeh: Grécko viedlo vojnu proti Turkom. Istý vojak menom Nikolaj, idúc do boja, po ceste sa zastavil a chcel prenocovať v krčme. V noci ho však krčmárka, ktorá bola spútaná telesnou vášňou, chcela zviazať. Nikolaj ale rozmýšľal takto: „Idem do boja a v ňom môžem zahynúť. Ak vykonám tento smrteľný hriech, ako predstúpim nečistý pred Boha a čo Mu na svoju obhajobu odpoviem?“ Preto dvere neotvoril a zaspal. Vo sne zrazu vidí, ako prebieha urputná bitka. Množstvo zabitých Turkov. Raz víťazí jedna strana, inokedy druhá. Celá zem je pokrytá mŕtvolami a iba uprostred lúky je jedno voľné miesto. Počuje hlas: „Ty si tu mal ležať tiež, rovnako ako ostatní vojaci, ale preto, že si nepočúval hlas diabla a premohol si ho a nevykonával hriech, preto ostaneš nažive.“ Na druhý deň sa odohralo presne to, čo videl vo sne. Ale jemu sa nič nestalo a keď uvidel voľné miesto uprostred lúky, spomenul si na sen a vzdal vďaka Bohu. Každý človek, ktorý sa kvôli Bohu vyvaruje hriechu a s diablom vedie neustále boj a je pritom dobrý Christov vojak, ktorý smelo kráča po ceste

vedúcej k spásu, takému Boh určite pomôže, ochráni ho, kdekoľvek by sa nachádzal.

Boh odpustí smilstvo či cudzoložstvo len vtedy, ak človek činí úprimné pokánenie a zmenu. Uvedieme príklad zo života svätého Paisija Veľkého, ktorý sa modlil za svojho učeníka, ktorý sa zriekol Christa a oženil sa so Židovkou, aby mu Boh odpustil. A Pán sa natoľko tešil jeho modlitbe, že sa mu sám zjavil a hovorí mu: „Paisij, prečo sa modlíš za toho, kto sa ma zriekol?“ Ale Paisij povedal: „Pane, Ty si milostivý, odpusť mu.“ Vtedy Pán hovorí: „Ó Paisij, stal si sa mi podobný v láske.“

Kto zničí manželstvo neverou – hriechom cudzoložstva, ten nesmie uzatvoriť ďalšie manželstvo. Táto norma je obsiahnutá v učení a morálnych zásadách Svätého Písma a v praxi prvotnej Cirkvi. Uzavretím cirkevného manželstva nastáva pre manželov celkom iná, nová situácia v ich živote, v ich vzťahoch, nakoľko sa tým vytvorila nová kresťanská rodina.

Spracovala Ľubka Balaščáková

Rieka a púšť

Rieka si pokojne tiekla k moru, ale narazila na púšť a zastavila sa. Pred ňou boli rozosiata skaliská roklín a skrytých jaskýň a pieskové presypy, ktoré sa strácali na obzore. Rieku zovrel strach ako do klieští.

„To je môj koniec. Cez túto púšť neprejdem. Piesok vstrebe všetku moju vodu a ja z m i z - nem. Ne - d o s t a - nem sa do mora. Ú p l - ne som stroskotala.“

J e j vody začali pomaly típnúť. Rieka sa premieňala na močiar a pomaly umierala.

Vietor počul jej nariekanie a rozhodol sa, že jej zachráni život.

„Daj sa prehriať slnku a vystúpiš k nebu ako para. Na ostatné budem myslieť ja“, šepkal jej.

Rieka sa ešte viac naľakala. „Ja som na to, aby som tiekla medzi dvoma brehmi ako voda, pokojná a majestátna. Nebola som stvorená na to, aby som lietala vzduchom.“

Vietor jej na to povedal: „Ne-

boj sa. Keď budeš na nebi ako vodná para, bude z teba mračno. Ja ťa prenesiem z púšte a ty budeš môcť znova padnúť na zem ako dážď a budeš zasa riekou a potečieš do mora.“

Rieka sa však strašne bála a pohltila ju púšť.

Mnohí ľudia zabudli, že jestvuje spôsob, ako prekonať nečakané púšte

*te citov
a krutú
s u c h o -
párnosť,
k t o r é
niekedy
zatarasia
pokojný
tok živo-
ta.*

*Je tu
však du-
ch o v n ý
ž i v o t .*

Treba sa dať pretvárať Slnkom, ktorým je Boh a prenášať Vetrom, ktorým je Duch. Je to však riziko a málokto sa mu vystavuje.

Lebo, ako hovorí Isus Christos: „Vietor veje, kam chce, počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide.“

Z knihy Bruna Ferrera - Niekedy stačí jeden slnečný lúč (Malé príbehy na potešenie duše).

Radka Baková

Mních a mrzák

Kedysi dávno žil jeden starec, ktorý sa volal Evlogij. Svoj život sa snažil neustále naplňať láskou k Bohu a blíznym a jeho najväčším želaním bol večný život v Nebeskom kráľovstve. Preto sa zriekol svetského života, rozdal celý svoj majetok chudobným a začal sa duchovne zdokonaľovať v kélii jedného monastiera.

Raz uvidel jedného zmrzačeného muža, ktorý nemal ani ruky, ani nohy. Tento muž sedel na trhovisku a prosil si almužnu od okoloidúcich ľudí. Evlogij pocítil smútok vo svojej duši a rozhodol sa, že ho zoberie do svojho domu, kde sa o neho bude starať až do smrti. Keď povedal o svojom zámere mrzákovi, ten s radosťou súhlasil, a tak sa začal ich spoločný život v Evlogijovej kélii. Evlogij sa staral o mrzáka ako o svojho vlastného otca a splnil mu každé jedno želanie. Kŕmenie, obliekanie a umývanie bolo na každodennom Evlogijovom poriadku. Dokonca ho nosil na rukách z jedného miesta na druhé a takto prežil mrzák vďaka starcovej starostlivosti 15 rokov.

Po 15 rokoch spoločného a zároveň radosťného spolunažívania nastala veľká zmena v ich živote. Diabol závidel ich spokojnému nažívaniu, a preto sa rozhodol narušiť ich spoločnými silami dosiahnutú vzájomnú úctu a lásku jedného k druhému. Mrzák sa začal čoraz častejšie sťažovať a ponosovať. Bol neprijemný a často Evlogijovi ubližoval svojimi škaredými slovami. Vytýkal mu, že

ho priviedol do svojej kémie len preto, aby si prostredníctvom neho zaslúžil život v Nebeskom kráľovstve. Hovoril mu, že nepotrebuje viac jeho lásku, ani pomoc. Evlogij si vytrpel mnoho urážok z mrzákovej strany, no aj napriek tomu ho utešoval a aj naďalej sa o neho príkladne staral. Toto ešte viac nahnevalo mrzáka, a preto chcel, aby ho Evlogij odniesol naspäť na ulicu. Vravel mu: „Už ma omrzela takýto život. Chcem jesť mäso, ktoré ty sám nejíš a ani mne ho nedáš!“ Trpezlivo Evlogij vyplnil aj toto jeho prianie a priniesol mu mäso, no mrzákovi to vôbec nestačilo a začal kričať, že chce žiť uprostred spoločnosti. Evlogij pokorne upokojoval mrzáka a hovoril mu, že k nemu privedie bratov mníchov, ktorí ho budú často navštevovať, len nech odloží svoj veľký hnev a zlosť. Vtedy mu mrzák povedal: „Nenávidím ňu a nemôžem sa viac na teba pozeráť. Odnes ma odtiaľ preč a vyhod' naspäť na ulicu a splníš mi moje najväčšie prianie!“

Evlogij bol veľmi nešťastný a nevedel, čo má robiť. Preto sa rozhodol zobrať mrzáka do monastiera k starcovi Antonijovi, ktorého poprosil o radu a rozpovedal mu celý príbeh od úplného začiatku až po samý koniec. Keď si to starec Antonij vypočul, vtedy im obom povedal: „Či nevidíte, že vás pokúša diabol? Prestaňte sa k sebe tak škaredo správať a odhodte všetok zármutok a žiaľ, ktorý medzi vás vniesol. Choďte naspäť v pokoji a s čistou láskou do kémie, v ktorej ste spolu prežili toľké

roky a čoskoro budete obaja obdarení večným životom v Nebeskom kráľovstve“.

Keď si to obaja vypočuli, zmierili sa o odišli spolu do svojho skrom-

ného príbytku, kde v pokoji a láske spoločne prežili zostávajúce dni svojho pozemského života.

Ľubka Baláščáková

Návšteva troch starčekov múdrosti

Žena vyšla z domu a uvidela tam troch starých mužov s dlhými bielymi fúzami, ktorí sedeli na dvore. Nepoznala ich a takto ich oslovila: „Nespomínam si, že by som Vás poznala, ale musíte byť asi dosť hladní, keď tak na Vás pozerám. Poďte, prosím ďalej, vstúpte do nášho domu a zajedzte si niečo.“ Opýtali sa jej: „Je tu pán domu?“ „Nie, nie je“, odpovedala im žena. „Tak potom nemôžeme vstúpiť“, odvetili starčekovia. Večer, keď sa manžel vrátil domov, povedala mu žena, čo sa jej prihodilo. Na to jej manžel povedal, aby znovu vyšla von, povedala im, že už prišiel domov a aby ich pozvala do vnútra. Žena tak urobila. Vyšla von a pozvala starčekov do vnútra. „My nemôžeme vojsť do domu spoločne“, odpovedali jej traja starci. „Prečo nie?“ spýtala sa nechápavo žena. Jeden z tých starých mužov jej začal vysvetľovať. Ukázal na jedného zo svojich spoločníkov a povedal: „Jeho meno je ZDRAVIE.“ Ukázal na druhého a predstavil ho, že sa volá ÚSPECH. „A moje meno je LÁSKA“, dodal a predstavil seba. Potom dodal: „Teraz choď, vráť sa

domov a prediskutuj s manželom, ktorého z nás chcete doma“. Žena sa vrátila a povedala mužovi, čo počula. Jej manžel mal veľkú radosť a nadšene zvolal: „Aké milé! Vzhľadom na túto situáciu pozveme Zdravie. Nech vstúpi a naplní náš dom zdravím.“ Žena však nesúhlasila a spýtala sa: „Drahý, prečo nepozveme Úspech?“ Svokra, ktorá bývala s nimi v dome a vypočula ich rozhovor, vbehla k nim do izby so svojím návrhom: „Nebolo by lepšie pozvať Lásku? Náš dom by bol naplnený láskou!“ „Dáme na jej radu“, povedal manžel žene. „Choď von a pozvi Lásku. Bude to náš najlepší hosť!“ Žena vyšla von a spýtala sa tých troch mužov: „Ktorý z Vás je Láska? Poďte, prosím, a buďte naším hosťom.“ Muž zvaný Láska vstal a šiel k domu. Ostatní dvaja vstali tiež a nasledovali ho. Prekvapená žena sa opýtala Zdravia a Úspechu: „Pozvala som len Lásku, prečo idete tiež?“ Na to starčekovia odpovedali spoločne: „Keby ste pozvali Zdravie alebo Úspech, ostatní dvaja by zostali vonku, ale Vy ste pozvali Lásku. A kdekoľvek ide Láska, my ideme s ním. Kdekoľvek je Láska, tam je aj Zdravie a Úspech – Nezabudnite na to!“

Zuzka Sadilková

Recepty

Krémová mrkvová polievka

pór
3 mrkvy
2 zemiaky
2 strúčiky cesnaku
olej
1 l zeleninového vývaru (môže byť
aj voda)
150 ml mandľovej smotany
(nemusí byť)
olej
soľ
čierne korenie

Bielu časť póru pokrájame nadrobno a opražíme na oleji. Pridáme mrkvu a zemiaky pokrájané na kocky, prelisovaný cesnak a ešte chvíľu pražíme. Zalejeme vývarom, pridáme smotanu a varíme do mäkka. Dochutíme soľou a korením a rozmixujeme na hladký krém.

Zeleninová omeleta bez vajec

200 g cícerovej múky
7 PL vody
cukina
mrkva
2 paradajky
soľ
čierne korenie

Múku zmiešame s vodou na hladké cesto. Pridáme cukinu a mrkvu postrúhané nahrubo a paradajky nakrájané na kocky. Všetko dobre premiešame a dochutíme soľou a korením. Nepríľnavú panvicu potrieme olejom a rozohrejeme. Cesto nalejeme na panvicu a pečieme 5 - 7 minút z každej strany.¹

Koláčiky so sezamom

250 g hladkej múky
2 ČL prášku do pečiva
125 g stuženého rastlinného tuku
100 g kryštálového cukru
4 PL vody
250 g sezamových semiačok

Múku zmiešame s práškom do pečiva a štipkou soli. Zmäknuté maslo vyšľaháme s cukrom a pridáme k múke spolu s vodou. Vymiešame hladké cesto, zabalíme do fólie a necháme v chladničke 30 minút odpočívať. Rúru predhrejeme na 180°C. Z cesta urobíme guľky veľkosti vlašského orecha, obalíme v sezamových semiačkach.

Poukladáme na plech v dostatočnom odstupe a pritlačíme tak, aby nám vznikli placky. Pečieme do zlatohneda cca 10 - 15 minút.

Pripravila **Markella**

1 Malá veľká vegetariánska kuchárka.
Bratislava 2008. ISBN 978-80-8101-002-6, s. 424